

Ruinas de Veracruz, ruinerna av en gammal kyrka, byggd av indianer innan spanjorerna kom dit. Detta fantastiska kulturminnesmärke är totalt bortglömt och ligger inbäddat i sly, ogräs och sopor.

Kulturen satt på undantag

Enligt en stor grupp kulturarbetare organiserade i CAN (*Coordinadora de Acción Cultural*) är tillståndet för kulturen kritiskt. Framför allt kastas skuggor över Napoleon Chow, Nationella kulturinstitutets chef. Hans snart två år på posten har betytt en kraftig nedgång för kulturen och CAN kräver hans avgång.

”Napoleon Chow, Nationella kulturinstitutets (INC) chef, har varit totalt inkapabel att driva kulturfrågor i landet.” ”Hans tjugotal utlandsresor har tydligen varit av turistkaraktär för inte har de betytt något stöd till kulturen.” ”Han är dålig administratör, ineffektiv och har inga visioner kring den nationella kulturen.” Detta är bara några av de uttalanden som prominenta kulturarbetare fällt om Chow.

De kulturfonder som olika lagar och dekret etablerat går till att betala löner till personal på INC. Visst är det sant att statsbudgeten är mycket trängd och att det satsas alltför litet på kultur. INC:s budget ligger på 18 miljoner *córdobas* per år, men att 97 procent av budgeten går till löner, det är ändå väl grovt! Många jämför med det stora utrymme kulturen hade under de revolutionära åren på 1980-talet. Då kulturen spreds i hela landet, kulturhus inrättades i konfiskerade lyxhus, poesi-, dans- och målarverkstäder var till för gemene man – och kvinna! Kulturgrupper turnerade till och med land och rike kring under värsta krigshot!

De fyra statliga konstskolorna som finns är ett minne blott av hur de var på 1980-talet.

Konstakademien har endast cirka sextio elever, men kvaliteten på deras arbeten är bra. Det finns en musikskola, men hur otroligt det än låter så lär man där inte ut att spela nationalinstrumentet marimba, ett träinstrument som härstammar från Afrika. Den typ av marimba som är typisk för Nicaragua, och bara används här, kallas bågmarimba. UNESCO har förklarat att man vill utropa bågmarimban till världsarv. Dansskolan och teaterskolan har stora svårigheter att överleva. För tillfället har teaterskolan ett fåtal elever, men under 2002 hade man inte en enda elev!

Många lokala kulturhus

Men trots detta finns många kulturyttringar i landet. Många kommuner driver egna kulturhus och en rad stiftelser och föreningar driver kulturverksamhet, från konstskolor till kulturaktiviteter. Den organisation som nått ut till störst del av landet är APC, *Asociación de Promotores de Cultura*. Marimbaskolan Flavio Galo har växt utan någon som helst hjälp från staten. I dag har man tio marimbor och 60 elever. Det finns en mängd dans-

teater- och musikgrupper. De senare har nog lättare att överleva, eftersom man kan tjäna litet genom att uppträda vid olika evenemang.

Den danska man som nyligen åkte fast i tullen för att olovligt ha försökt föra ut hundratals arkeologiska pjäser blev inbjuden som hedersgäst vid en kulturtillställning i Granada, enligt uppgift i tidningen *El Nuevo Diario*. Innan hade han blivit frikänd av en jury och släppt på fri fot.

Ytterst små resurser

Som ett led i befrämjandet av turismen säger man sig vilja satsa på kulturen. Det är visserligen sant att ett flertal mindre lokala museer öppnat sina portar, men det är inte mindre sant att dessa har ytterst små resurser och att det saknas kraftfulla initiativ i deras drift. Undertecknad besökte för ett tag sedan museet i Rivas, som är inrättat i en gammal anrik byggnad. Där finns en mängd arkeologiskt material, men inga förklarande skyltar och ingen personal villig att berätta. Lokalerna är mörka och trista. Något som speciellt slog mig vid besöket i den lilla arkeologiska lokalen som finns i museet i Managua, *Huellas* (fotspåren) *de Acabualinca*, var hur lätt det skulle vara för vem som helst att stoppa ned en av de mindre pjäserna i fickan! Detta påpekade jag för en av guiderna, för där finns trevliga guider, som bara ryckte på axlarna.

Text och foto: Berit Svensson H.
VFSN-koordinator i Managua

SOME RIGHTS RESERVED

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-No Derivative Works 2.5 Sweden License. To view a copy of this license, visit creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/